

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] co[n]tra raptores et inuasores ho[mino]ru[m] ecclesiaru[m] et
ecclesiasticaru[m] p[er]sonaru[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

festinis campanis pulsatis et candelis ex
 tinctis. p. ecclesias cōuentuales prochi
 a et capellas. vt proxime dictū est de
 nūciatur excoicari. et ab oibus artius
 uitandi. donec leso. nobis et ecclesie sa
 tisfecerint pperenter et euidēt. Donec
 auctoritate apostolica absolutiois be
 neficiū psequat. Quod si p dimidiū ānū in
 excoicatione pstituerint. hmoi denūcia
 rontib⁹ vultpēf. si laici nobiles fuerint
 hmoi sacrilegiū pmitterēs. terra et eoz
 districtus si eos habuerint ipō facto ec
 clesiastico suppositi sint interdicto. quod
 nullaten⁹ relaxet nisi de pmissio fuerit
 legitime satisfactū. Si at fuerit alij q̄ no
 biles. dñi terreni quoz districtibus man
 nent. extūc moneant p loci ordinariū.
 vt dictos sacrilegos cōpellāt p bonoz
 que in suis habent. et districtibus subtra
 ctionē. vel quēcūq̄ alium modū vt ipi
 sacrilegi satisfaciāt. et absolutiois bene
 ficiū requirant. Et si ipi dñi negligētes
 fuerint. extūc p loci ordinariū ex comu
 nicentur. qd si sustinuerint animo indu
 rato vsq̄ ad annū. extūc terra eozum
 ecclesiastico sit supposita interdicto. Sal
 nis penus p delinquentes hmoi ac pici
 pantes pstituti ad q̄s pcedat nihilor
 minus p̄ hoc visuz fuerit expedire.

**Cōtra incendiarios et effractoies bo
 noz ecclesiarū et monasteriorum.**

**Item cōtra incendiarios et effra
 ctiores ecclesiarū. et monasterio
 rum. cū ipō facto sint excoicati.**
 Eodē mō procedi statuimus et mādam⁹
 adficiētes. vt si habuerint terram vel
 districtū. illa post tres mēses a tpe ppe
 trati criminis ecclesiastico supposita sint
 interdicto. Cū at incendiarij rerū et bo
 nozum ecclesiarum et monasteriorum
 sint tanq̄ sacrilegi excoicandi. Statu
 mus. vt tales moneant noiātim. si eozū
 nota sciri potuerint. alioquin in genere
 p ordinariū loci. in quo cōmitti conti

git hmoi forefactum. vt infra septē dies
 a die monitionis satisfaciāt. alioquin
 idē ordinariū extūc sine dilatioe ipos
 excoicet. et excoicatos denūciat. et sa
 ciat nūciari in locis vbi hoc visum fue
 rit expedire. ita q̄ nisi infra quidētiā a
 tpe excoicationis et denūciationis sa
 tisfecerint. extūc singulis diebus dñis
 et festiuis campanis pulsatis et cā
 delis extinctis p oēs ecclesias cōuentu
 ales. prochiales et capellas ciuitatis. si
 in ciuitate cōingit vel decemāt⁹ vel arc
 hidiaconatus illius loci. excoicati pue
 blice nūciantur. Sicut de incendiarijs
 ecclesiarum ē pmissum. Et si per sex mē
 ses in excoicatione contumaciter pste
 rint. si habent districtus illi sint extūc
 interdicti. aliorū autem districtus non
 habentiū. dñi moneantur et procedatur
 sicut superius de interdictibus manuum
 continetur. *ubi r. omnia p̄ q̄ m. et
 ubi q̄to*

**Contra violatores emunitatum et
 dotum ecclesiarum.**

**Item statuimus de his qui vio
 lant ecclesiarū emunitates seu
 dotes. vt violatoēs hmoi. vide
 licet qui hoiez de emunitate seu dote ce
 traxerint. vel aliaz rem abstulerint. vel
 modo alio eam presumpserint violare
 quos nos tanq̄ sacrilegos in his scripl.
 excoicamus. Simili modo quo dixim⁹
 de incendiarijs bonozum ecclesiarū pue
 blice excoicati denūciantur. Et si plu
 res fuerint. vel iudex secularis q̄ hmoi
 violētiā fecerint. locus in quo tales do
 miciliū habuerint. sit ipō facto interdi
 ctus. Et in loco vbi emunitas lesa ē cess
 scur a diuinis.**

**Cōtra raptos et inuasores bonozū
 ecclesiarum et ecclesiasticaz psonarum.**

Item ad repūmenduz impostū

presumptionem raptorum. predonum et
inuasorum. bonorum ecclesiarum et rerum
monasteriorum. et ecclesiasticarum personarum
Statuimus ut quilibet locus seu prochia
nre ciuitatis vel dioecesis. ad quem vel ad
quam ipsi raptores. predones et inuasores
penerint seu preda spoliu vel rapina
deducta fuerit. vel vbi preda ipsius em/
ptor fuerit. ipso facto sit ecclesiastico sup/
posito interdico. et quod ibi fuerit cess/
setur penitus a diuinis. Et si per triduum
ibi steterint. licet extrinsece recesserint. vel ad
alia loca se transtulerint. vel preda seu spo/
lium alias deductum fuerit. nihilominus
prochia seu locus in quo triduo manserint.
vel vbi preda consumpta fuerit. maneat per
duos menses interdictus. nisi
medio tempore fuerit satisfactum.

De eodem.

Item predones raptores et inuasores
hominum et receptores ac adiutores. nec non
et predarum emptores. per ordinarios mo/
nasteriorum. si eorum nomina sciri poterint
alioquin in genere. ut infra triduum post
monitionem. ipsam preda spolia vel ra/
pinam restituant et condigne satisfacciant
alioquin tamquam sacrilegi scilicet excommunicationis
qua nunc ferimus in his scriptis. extunc
interdico ipso facto. Et excommunicatione per loco/
rum ordinarios et eorum plebanos nunci/
entur. In qua excommunicatione si satisfactio
ne neglecta. durauerit per quidem. extrinsece
per omnes ecclesias conuentuales et prochia/
les decanatus illius. in quo rapina com/
mittitur et vbi ipsi sacrilegi domiciliu ha/
bent vel etiam si opus fuerit ciuitatis et
aliorum locorum campanis pulsatis et cande/
lis accensis. usque ad satisfaccionem condit/
ionem nunciatur excommunicatione singulis die/
bus officijs et festiuis. Quod si per dimidium
annu in excommunicatione contumaciter persiste/
rint. extunc subiaceant penis expressis
supra contra eos qui manus in cleri/
cos iniungunt violenter. et super hoc ut ibi
statuimus procedatur.

Contra detentores seu subtractores
decimarum.

Item cum sacrilegi censentur
qui iniuriose subtrahunt vel au/
ferunt tributa egentium aiarum
videlicet decimas ad hoc a domino instituta.
ut sint cibus in domo dei et eas eccle/
sijs quibus debentur non persolunt. sicut
reptores multorum bonorum que ex iusta
solutio decimarum solent domino largien/
te omnibus euenire. et incitatores steri/
litas tempestatis et aliorum malorum que
frequenter eueniunt ex subtractioe ear/
undem Statuimus ut homini sacrilegi. ac
detentores et raptores decimarum tax/
noualium que aliarum quos nos in his
scriptis excommunicamus per omnes ec/
clesias prochiales nre ciuitatis et dio/
cesis per totum circulu cuiuslibet anni. quor/
libz mense. vno die officio vel festiua can/
panis pulsatis et candelis extinctis. ex/
communicatione publice et districte per recto/
res ecclesiarum nunciatur. Et nihilominus
ad vltiora procedatur. per loci ordina/
rium. si visum fuerit expedire.

Contra nobiles in expeditionibus
damna personis ecclesiasticis in curtibz
suis inferentes.

Item statuimus quod quicumque no/
biles vel alij ad predia vel ad
alias expeditiones processuri tra/
uerint in Gragij curtibz seu possess/
ionibus. vel bonis ecclesiarum vel eccle/
siasticarum personarum. vel monachorum eu/
angelicorum ordinis. aut fecerint ibidem dam/
na vel rapinas nisi infra mensem per mo/
nitionem a pontifice Colonien. qui preces fue/
rint faciendae. de danis rapinis et iniu/
rijs irrogatis. satisfacciant lesis. et dampnu
passis. ipso facto sint excommunicati excommunicatione
qua in ipsos ferimus in his scriptis
et excommunicatione publice usque ad satisfaccio/
nem condignam. vbi et quomodo expedire vide/
bitur. nunciatur. Et vltius crescere
B. i.